

[Fanger.]

får et underskud på vor valutabalace. Desværre er dette blevet forplumret ved, at vi samtidig med de gode tider optog milliardlån i udlandet. Hvis vi ikke havde gjort det, havde vi for længst kunnet se bunden af vor valutakasse. Nu er den vistnok synlig for alle. Men sidste måneds valutaunderskud på 180 mill. kr. er fortsat blevet reduceret ved optagelse af et udenlandsk lån. Når vi nu i denne måned får hjemtaget det sidste udenlandske lån, er muligheden for at optage yderligere udenlandske lån vel udtømt, og vor mulighed for på denne måde at leve over evne er lukket.

Nu vil man så ved en omsætningsafgift tage købekraften fra befolkningen. Men hvis man vil tage købekraften fra befolkningen — og det kan gøres på mange måder, det kan gøres ved direkte skatter, det kan gøres ved punktskatter, det kan gøres ved omsætningsafgift i detaillred eller engrosled eller ved tvungen opsparing — må man ikke samtidig give befolkningen kompensation derfor. Det gør man nu, dels ved direkte kompensation til dele af befolkningen, dels indirekte gennem pristallet til de 80 pct. af befolkningen, som er pristalslønnet, og resten, hvoriblandt landbruget, vil få kompensation på anden måde. Vi må regne med, at julipristallet vil udløse 2 dyrtidsportioner, der kommer til udbetaling fra 1. september. Så er vi fremme til januarpristallet til næste år, og dér vil vi få dels de almindelige prisstigninger og dertil prisstigningen hidrørende fra omsætningsafgiften og eventuelt fra forhøjelse af landbrugspriserne og endelig huslejeafordyrelsen. Det vil antagelig give 3 dyrtidsportioner fra 1. marts næste år. Når så hertil lægges, hvad overenskomstforhandlingerne eventuelt vil give, må man næste år imødesee en milliardforøgelse af købekraften. Herefter er det så meningen, at skatterne — både de direkte og de indirekte — skal tages ud af pristallet, men man vil på den måde konservere den del af pristalsstigningen, som hidrører fra omsætnings-skatten. Vi vil i de kommende måneder få et meget stramt pengemarked, der dels hidrører fra valutaunderskuddet, som vil fortsætte, dels hidrører fra statens kasseoverskud, dels fra statens obligationssalg.

I virkeligheden burde nationalbanken forhøje diskontoen, men i stedet for vil vi få en kreditrationering.

Hvad burde man gøre for at dæmpe alt dette? Ja, foruden at dæmpe den offentlige sektors byggeri og foretage besparelser i det hele taget inden for det offentliges virksomhed burde man for at få sundhed inden for boligbyggeriet give huslejen fri, så to lige gode lejligheder kom til at koste det samme, og samtidig skulle man ophæve m²-tilskuddet til nybyggeri. For at gøre det politisk muligt kunne man for min skyld gerne have ladet en del af huslejestigningen gå direkte i statskassen til afvikling f. eks. over en 10 års periode. Man ville dermed have opnået for det første, at bolig mangelen med ét slag ville være ophævet ved, at den gamle boligmasse blev bedre udnyttet, for det andet, at boligstavnshåndet ville være hævet, så arbejdskraften kunne flytte derhen, hvor der er arbejde, og megen spildtid ved transport kunne undgås; for det tredje ville den værste inflationskilde, boligbyggeriet, være stoppet, og for det fjerde ville der være skabt et incitament til fuld udnyttelse af nutidens teknik, så boligbyggeriet kunne blive billiggjort ved arbejdsbesparende maskiner o. s. v. Som det er nu, er alle parter uinteresserede i lave byggepriser.

Vedrørende landbruget finder jeg det uheldigt med en kompensation, der stivner landbruget på det nuværende stadi. Det ville fremme den strukturrationalisering, som er nødvendig, hvis man ophævede landbrugsforpligtelsen, således at landbruget fandt frem til den mest hensigtsmæssige brugsstørrelse. Herved ville der være mulighed for, at landbruget kunne afgive 100 000 mand til industrien, hvor der er god brug for dem, uden at landbrugets produktion af den grund behøvede at dale.

Jeg er tilhænger af et skattesystem, der lægger hovedvægten på forbrug, men den omsætningsafgift, der nu ønskes indført, bliver i år en skat oven på alle de andre. Ja men, siges der, der dog er et løfte om at nedsætte de direkte skatter til næste år. Jeg tror ikke, de økonomiske forhold vil tillade det. Der er jo i forliget indført noget, som er kaldt en jordskælvsklausul, og det vil sige, at denne nedsættelse af de direkte skatter ikke kommer til udførelse,